

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Limba maghiară și lingvistică generală
1.4 Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Limba și literatura maghiară

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LLM5124, Morfologie, dialectologie							
2.2 Titularul activităților de curs	dr. Kádár Edith, dr. Csomortáni Magdolna							
2.3 Titularul activităților de seminar	dr. Zsemlyei Borbála, dr. Csomortáni Magdolna							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	5	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut	DS
	I						Obligativitate	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru/activități didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	din care: 3.2 curs	3	3.3 seminar	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	70	din care: 3.5 curs	42	3.6 seminar	28
Distribuția fondului de timp					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					34
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					4
Pregătire seminarii/laboratoare/proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					34
Tutoriat					8
Examinări					4
Alte activități.....					
3.7 Total ore studiu individual	84				
3.8 Total ore pe semestru	154				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> LLM 1124 Fonetică, stilistica și intermedialitate, textologie aplicată LLM 4124 Sintaxă I., textologie
4.2 de competențe	v. competențele menționate la disciplina respectivă

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> sală de curs dotată cu tablă, calculator și videoproiector
5.2 de desfășurare a seminarului	<ul style="list-style-type: none"> prezența la 70% din orele de seminar

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C3.1 Definirea și exemplificarea conceptelor, domeniilor și metodelor lingvistice de baza, a structurii și funcționării limbii materne în sincronie și diacronie</p> <p>C3.2 Explicarea și interpretarea realității lingvistice contemporane. Explicarea principalelor linii de evoluție a limbii materne, a diferențelor dintre normă și uz</p> <p>C3.2 Analiza sub aspect lingvistic al oricărui act de comunicare orală sau scrisă; utilizarea informației teoretice în aplicații practice (predarea limbii materne, monitorizarea și optimizarea comunicării verbale etc.)</p> <p>C5.2 Explicarea clasificărilor morfologice, sintactice, semantice, pragmatice și analizarea discursurilor, utilizând aparatul conceptual al lingvisticii</p> <p>Dialectologie: C3 Descrierea sincronică și diacronică a fenomenului lingvistic al dialectelor maghiare.</p> <p>C3.2. Explicarea și interpretarea realității lingvistice contemporane. Explicarea principalelor linii de evoluție a dialectelor maghiare, a diferențelor dintre normă și uz.</p> <p>Analiza sub aspect lingvistic a oricărui act de comunicare orală; utilizarea informației teoretice în aplicații practice (predarea limbii materne, monitorizarea și optimizarea comunicării verbale).</p> <p>C3.1 Definirea și exemplificarea conceptelor, domeniilor și metodelor lingvistice de baza, a structurii și funcționării limbii materne în sincronie și diacronie</p> <p>C3.2 Explicarea și interpretarea realității lingvistice contemporane. Explicarea principalelor linii de evoluție a limbii materne, a diferențelor dintre normă și uz</p> <p>C3.2 Analiza sub aspect lingvistic al oricărui act de comunicare orală sau scrisă; utilizarea informației teoretice în aplicații practice (predarea limbii materne, monitorizarea și optimizarea comunicării verbale etc.)</p> <p>C5.2 Explicarea clasificărilor morfologice, sintactice, semantice, pragmatice și analizarea discursurilor, utilizând aparatul conceptual al lingvisticii</p>
Competențe transversale	<p>CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice</p> <p>Dialectologie: CT1. Utilizarea componentelor domeniului limbii în deplină concordanță cu etica profesională.</p> <p>CT2. Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice</p>

7. Obiectivele disciplinei (conform grilei de competențe specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Scopul studierii morfologiei este familiarizarea cu spectrul de probleme legate de organizarea și funcționarea limbii maghiare la nivel morfologic; procedee morfologice și morfosintactice; inventarul de concepte și noțiuni utilizate; unitățile și funcțiile lor în cadrul a diferite subsisteme ale limbii. În loc de prezentarea taxonomiilor uzuale se pune accent pe problematizare.</p> <p>Dialectologie: Fundamentarea cunoștințelor de dialectologie maghiară.</p> <p>Scopul studierii morfologiei este familiarizarea cu spectrul de probleme legate de organizarea și funcționarea limbii maghiare la nivel morfologic; procedee morfologice și morfosintactice; inventarul de concepte și noțiuni utilizate; unitățile și funcțiile lor în cadrul a diferite subsisteme ale limbii. În loc de prezentarea taxonomiilor uzuale se pune accent pe problematizare.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<p>Prezentarea sistematică a principalelor baze și concepte ale morfologiei și a claselor lexico-gramaticale, a funcționării sistemului morfologic.</p> <p>Principalele capitole: (a) morfologia limbii maghiare din perspectiva sintaxei pe de o parte și a vocabularului pe de alta, subliniind în principal interferențele între nivelul morfologic și nivelul sintactic. (b) clasele lexico-gramaticale, criteriile de clasificare a acestora (morfologic, sintactic, semantic, pragmatic), respectiv structura, funcțiile etc. acestora.</p> <p>Dialectologie: Aproximarea conceptelor fundamentale operante în studii dialectelor maghiare; înțelegerea raportului dintre sistematicitate și sistematizare în descrierea dialectelor maghiare; surprinderea caracterului dinamic al dialectelor maghiare.</p> <p>Prezentarea sistematică a principalelor baze și concepte ale morfologiei și a claselor</p>

	lexico-gramaticale, a funcționării sistemului morfologic. Principalele capitole: (a) morfologia limbii maghiare din perspectiva sintaxei pe de o parte și a vocabularului pe de alta, subliniind în principal interferențele între nivelul morfologic și nivelul sintactic. (b) clasele lexico-gramaticale, criteriile de clasificare a acestora (morfologic, sintactic, semantic, pragmatic), respectiv structura, funcțiile etc. acestora.
--	--

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Curs introductiv 1. Prezentarea informațiilor generale despre curs (conținut, mod de evaluare, bibliografie etc.). Introducere. Limba și gramatica: de la descrierea evenimentelor (eventualities) la sufixul acuzativ.	Prezentare axată pe problematizare, expunere frontală, explicații, dialog	
Curs 2. Unitățile de bază ale morfologiei. Morfemul. Conceptul de morfologie. Limitele metodei distribuționale. (C 22–27, 46–47, 51–54)		
Curs 3. Obiectul morfologiei descriptive. Limba ca proces și produs. Problemele metodei distribuționale. Morfeme mono- și multiforme. Reguli de producție sau modele? (C 43–46, 48–51)		
Curs 4. Structura morfematică a cuvântului. Tema și cuvântul. Alomorfie. Sufixe și sufixare. (C 34–36, 54–56, 68–71)		
Curs 5. Lexicul și morfologia, lexicul și gramatica. Clase de morfeme, criteriile de clasificare. Derivare și flexiune. (C 27–30, 36–41)		
Curs 6. Ordinea morfemelor. Lexicul și morfologia I. Derivarea. Morfeme derivaționale 1. Derivarea. Morfeme derivaționale (C 42, 170–179)		
Curs 7. Lexicul și morfologia II. Compoziție. Tipologia cuvintelor compuse. (C 188–195, 179–182)		
Curs 8. Sintaxă și morfologie 1. Relația subiect–predicat. Flexiunea verbală și factorii de care depinde forma lui. Verbe -ik. Obiectul definit. Acordul (în)definit. (C 78–90)		
Curs 9. Sintaxă și morfologie 2. Predicatul nominal. Verbe copulative. (C 91–93) Sintaxă și morfologie 3. Categoriile gramaticale marcate pe predicat(ul verbal): modul, timpul, lipsa marcării. (C 93–96)		
Curs 10. Sintaxă și morfologie 4. Modurile verbale, inflexii modale, lipsa marcării. Modul și sufixul conjunctiv-imperativ (C 96–103)		
Curs 11. Sintaxă și morfologie 5. Modul condițional. Corelația între timp și mod. (C 103–111/129)		
Curs 12. Sintaxă și morfologie 6. Flexionarea după caz a substantivelor. Grupul substantival. Categoriile gramaticale marcate pe substantiv și adjectiv (C 132–149)		
Curs 13. Partile de vorbire. Aspecte generale. Criterii de clasificare a cuvintelor în părți de vorbire. (C 204–215) Pronumele. (C 230–247)		
Curs 14. Participiul. Gerunziul. Infinitivul. Caracterizare generală. (C 265–274)		
Dialectologie:		
1. Dialectologia maghiară și rolurile sale. Dialectul ca variantă teritorială a limbii.	Prelegerea, explicația, discuția	

2. Trăsăturile lingvistice caracteristice dialectelor limbii maghiare. Trăsături fonetice și morfologice.	Prelegerea, explicația, discuția	
3. Trăsăturile lingvistice caracteristice dialectelor limbii maghiare. Trăsături lexicale, semantice, sintactice.	Prelegerea, explicația, discuția	
4. Izoglosele și unitățile lingvistice teritoriale maghiare (graiul, dialectele etc.).	Prelegerea, explicația, discuția	
5. Dialectele maghiare 1.	Prelegerea, explicația, discuția	
6. Dialectele maghiare 2.	Prelegerea, explicația, discuția	
7. Recapitulare	Prelegerea, explicația, discuția	
Bibliografie obligatorie: Kádár Edit: <i>Alaktan és szófajtan</i> . Egyetemi Műhely Kiadó – Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2007. http://hunlang.lett.ubbcluj.ro/data/segedanyagok/Alaktan%20es%20szofajtan_jegyzet.pdf Suport auxiliar: Kádár Edit (szerk.): <i>Feladatbank anyanyelvi tanórák tervezéséhez az V–VIII. osztályban</i> . 1. kötet. Ábel kiadó, Kolozsvár, 2017. 172–173, 215–243. Kádár Edit (szerk.): <i>Feladatbank anyanyelvi tanórák tervezéséhez az V–VIII. osztályban</i> . 2. kötet. Ábel kiadó, Kolozsvár, 2018. 174–246, 247–256, 270–302. Dialectologie Cs. Nagy Lajos – N. Császi Ildikó: <i>Magyar nyelvjárások</i> . Bp., 2015. Kálmán Béla: <i>Nyelvjárásaink</i> . Budapest, 1966. Király Lajos: <i>A mai magyar nyelvjárások</i> . In: <i>A magyar nyelv könyve</i> . Szerk. A. Jászó Anna. Budapest, 1994. 521–558. Kósa László – Filep Antal: <i>A magyar nép táji – történeti tagolódása</i> . Budapest, 1975. <i>Magyar dialektológia</i> . Szerk. Kiss Jenő. Budapest, 2001. Péntek János: <i>A moldvai magyarokról és a csángó elnevezésről</i> . MNy. 2014, 437–447. Péntek János: <i>Típusok, csoportok, tájak a moldvai magyarban. Egy régi kérdés újragondolása</i> . MNy. 2020, 129–138.		
8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Delimitarea morfemelor: metoda distribuțională în practică	Prezentare frontală, lucru în grupă și în perechi, lucru individual	
2. Rădăcina cuvântului. Tipuri de rădăcină. Pe ce considerente vorbim despre tipuri de rădăcină? Care sunt sufixele cu care putem testa alomorfa? Izolare semantică: alomorf sau cuvânt nou? Exerciții cu tipurile de rădăcină (C 51–68)		
3. Tipuri de inflexii (C 38–41, 177–179). Flexiunile cazurilor gramaticale. Funcția flexiunilor de caz. Criteriile de selecție (C 149–163).		
4. Clasele flexiunilor de caz. Exerciții, analiză		
5. Problemele categorizării părților de vorbire. Sistemul părților de vorbire în limba maghiară contemporană (C 209–219). Părțile de vorbire de bază 1. Substantivul. Adjectivul. Numeralul. Definiții, categorii, caracteristici lexicale, morfologice și sintactice (C 222–230).		
6. Părțile de vorbire de bază 2. Adverbul. Verbul. Aspect și actionsart. Exerciții, analiză. (C 252–265)		
7. Părțile de vorbire auxiliare. Verbul auxiliar și alte cuvinte		

auxiliare. Postpoziția. Conjuncția. Prefixul verbal. Articolul. Particula. Elemente de negare. Cuvinte-propoziție. Interjecții. Elemente modale. (C 283–305). Exerciții, analiză.		
Dialectologie:		
1. Introducere. Prezentarea manualelor, revistelor de dialectologie și dicționarelor regionale.	Prezentare, discuția, exercițiul, dezbateră	
2. Istoria cercetărilor dialectelor maghiare.	Prezentare, discuția, exercițiul, dezbateră	
3. Metodologia cercetărilor dialectelor.	Prezentare, discuția, exercițiul, dezbateră	
4. Trăsăturile lingvistice caracteristice dialectelor maghiare 1.	Prezentare, discuția, exercițiul, dezbateră	
5. Trăsăturile lingvistice caracteristice dialectelor maghiare 2.	Prezentare, discuția, exercițiul, dezbateră	
6. Trăsăturile lingvistice caracteristice dialectelor maghiare 3.	Prezentare, discuția, exercițiul, dezbateră	
7. Recapitulare.	Prezentare, discuția, exercițiul, dezbateră	
Bibliografie Obligatorie: Kádár Edit: <i>Alaktan és szófajtan</i> . Egyetemi Műhely Kiadó – Bolyai Társaság, Kolozsvár, 2007. http://hunlang.lett.ubbcluj.ro/data/segedanyagok/Alaktan%20es%20szofajtan_jegyzet.pdf Dialectologie A BihálBocs honlapja. www.bihalbocs.hu . A Geolingvisztikai Műhely honlapja. geolingua.elte.hu . A magyar nyelv táji változatai az 1980-as évek végén. <i>Tanulmánygyűjtemény</i> . Szerk. Balogh Lajos. Bp., 1996. Murádin László: <i>Erdélyi magyar nyelvöldrajz. Nyelvészeti tanulmányok</i> . Nagyvárad, 2010. Péntek János: <i>Népi nevek, népi hagyományok</i> . Marosvásárhely, 2003. Uő.: <i>Magyar nyelv- és nyelvjárásszigeetek Romániában</i> . MNy. 2005, 406-413.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

În conformitate cu standardele ARACIS, departamentul are o colaborare continuă cu reprezentanții mediului socio-economic și profesional, mai ales cu inspectoratele școlare județene.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs (morfologie)	–capacitatea viziunii globale asupra problemelor și capacitatea sesizării conexiunilor sistematice (și sistemice)	varianta A. examen scris din tematica cursurilor și a seminariilor activitate de seminar (peer review sau alte sarcini de lucru)	42%
	– cunoașterea aprofundată a teoriei și terminologiei		18%
	– mod de gândire consecvent și logic	varianta B.	

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABEȘ-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABEȘ-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 3
400202, Cluj-Napoca
Tel: 0264 532238
Fax: 0264 432303
E-mail: lett@lett.ubbcluj.ro

10.5 Seminar (morfologie)	–capacitatea de aplicare a cunoștințelor însușite – cunoașterea aprofundată a teoriei și terminologiei – mod de gândire consecvent și logic	examen scris din tematica cursurilor și a seminariilor activitate pe parcursul semestrului în grupuri de studiu	30% 30%
10.4 Curs (dialectologie)	Dialectologie: Sistemul logic al cunoștințelor de dialectologie Acuratețea cunoștințelor teoretice și practice, aplicarea adecvată a acestora Cunoașterea terminologiei	Examen scris	28%
10.5 Seminar (dialectologie)	Competența de a realiza analiza fenomenului dialectal, de a investiga un text, o secvență de text, corpus din puncte de vedere dialectale, de a opera cu principalele lucrări lexicografice dialectale.	Lucrări de seminar	12%
10.6 Standard minim de performanță			
Morfologie: Utilizarea corectă a conceptelor, capacitatea viziunii globale asupra problemelor, capacitatea argumentării, însușirea metodelor analizei sintactice, cunoașterea contextului teoretic și a bibliografiei obligatorii. Condiția promovării este obținerea unei note de minimum 5,00 la toate componente de evaluare. Dialectologie: Rezultatele sunt apreciate la examen cu note întregi de la 10 la 1. Nota 5 certifică dobândirea competențelor minimale aferente disciplinei și promovarea examenului.			

Data completării 13.03.2023.	Semnătura titularului de curs Cosminăi Magdalena	Semnătura titularului de seminar Cosminăi Magdalena
Data avizării în departament 23.03.2023.	Semnătura directorului de departament 	
Data avizării la Decanat 30.04.2023	Semnătura Prodecanului responsabil 	Ștampila facultății